

Den 28. desember 1942 sendte Hans-Jürgen Zetsche en torpedo fra U-591 mot dampskipet Norse King. Skipet var det første i Atlanterhavskonvoien ON 154 som ble truffet av tyske torpedoer. Skipet ble skadet, men holdt seg flytende. FOTO VIA UBOAT.NET

Dødsannonseren til Bjarne Sundfær ble publisert i 1945. Faksimile fra ukjent avis

Den amerikanske kystvakten observerer en dypvannsbombe ramme en tysk ubåt. FOTO VIA WIKIMEDIA COMMONS

Canadiske sjømenn heiser det britiske orlogsflagget White Ensign på en kapret tysk ubåt i 1945. FOTO VIA WIKIMEDIA COMMONS

Bjarnes siste seilas

I 1945 dukket det opp en rekke dødsannonser i avisene i Finnmark. Annonser over krigens ofre sendt inn av foreldre som aldri fikk sine barn hjem.

Irgen og Alma Sundfær visste ingenting om dramatikken som fant sted i slutten av desember 1942 noen sjømil nord av den portugisiske øya Terceira i øygruppen Azorene.

Til sjøs

Bjarne Sundfær ble født 9. februar 1912 i Vadsø. Han vokste opp i Kirkenes. Allerede 1. juli 1940 mønstret Bjarne på motortankeren Fagerfjell. Han arbeidet som tømmermann om bord.

En tømmermann på et skip er direkte underlagt førstestyrmannen. Arbeidet foregår som oftest på dekk og i lasterom. Tømmer-

mannen vedlikeholder, klargjør skipet og skalker luker.

Varierte oppgaver ventet 28 år gamle Sundfær nesten tre måneder etter at krigen kom til Norge. Bjarnes bror Johannes ble også krigsseiler.

Andre mønstring

Etter 16 måneder på Fagerfjell gikk han i land, før neste mønstring sto for tur vel en måned senere. M/S Thalatta ble andre mønstring, Bjarne Sundfær gikk om bord 13. januar 1942.

Selv om skipet seilte i Nortraships flåte, med stadig risiko for å bli oppdaget og torpedert av tyske ubåter, gikk tiden om bord uten dramatik. Han mønstret av 3. desember 1942 etter nærmere 11 måneder til sjøs, bare fem dager etter ventet en ny mønstring for tømmermannen fra Kirkenes.

Konvoifart

Den allierte Atlanterhavskonvoien ON 154 forlot havnebyen Liverpool fredag 18. desember 1942. Frak-

teskipene seilte i grupper på tre eller fire skip. Eskorten, bestående av fem kanadiske korvetter, en destroyer og tungt armerte HMS Fidelity, hadde som oppgave å beskytte konvoien på seilingen over Atlanterhavet.

Bjarne Sundfær befant seg om bord i det norske dampskipet Norse King med kurs for Boston. Kirkenesværingens tredje mønstring kom til å få et katastrofalt utfall. Tyske ubåter, ulveflokker, hadde samlet seg.

Oppdaget

Konvoien seilte uoppdaget i åtte dager. Den 26. desember ble den observert av ulveflokkene. Jakten begynte umiddelbart. To dager senere, klokken 21.52 om kvelden 28. desember, sendte Hans-Jürgen Zetsche en torpedo fra U-591 mot Norse King.

Torpedoen traff sitt mål og skipet fikk relativt store skader uten å synke. Mannskapet ble tatt om bord i et eskortefartøy, men siden Norse King fortsatt fløt gikk alle om

En ubåt av typen VIIC senket Norse King nord for Azorene. FOTO VIA WIKIMEDIA COMMONS

Kommandør Sigfried Strelows ubåt senket Norse King. FOTO VIA UBOAT.NET

Bildet viser et alliert handelsskip som nettopp har mottatt dødsstøtet etter å ha blitt torpedert og beskytt. FOTO VIA WIKIMEDIA COMMONS

Tømmermann Bjarne Sundfær fra Kirkenes omkom da dampskipet Norse King ble torpedert av tyske ubåter for andre gang på to dager. FOTO FRA VÅRE FALNE

bord igjen dagen etter. Kursen ble satt mot Azorene i sakte fart.

Dødsstøtet

For Bjarne Sundfær og resten av mannskapet på Norse King ble tirsdag 29. desember dagen da alt gikk fra vondt til verre. Skipet befant seg noen sjømil nord for Azorene.

Klokken hadde passert tre om ettermiddagen med sju minutter da den tyske Ubåten U-435 gikk til angrep. Kommandør Siegfried Strelow fikk inn torpedotreff, men det var ikke nok til å gi dødsstøtet. Ubåten gikk i overflatstilling klokken 15.43 og fyrte av flere talls runder artilleri mot skipet før

en siste torpedo ga det endelige dødsstøtet.

Klokken 16.24 forsvant Norse King i dypet. Med henne fulgte mannskapet på 43. En av disse en tømmermann fra Kirkenes. Bjarne Sundfær ble 30 år gammel.

Store tap

Totalt 20 tyske ubåter var involvert i angrepene på konvoi ON 154 i tre dager.

På bunnen av Atlanterhavet ligger i dag 14 av konvoiens frakteskip. 177 krigsseilere omkom.

I tillegg ble flere av eskortefartøylene sendt til bunns, antallet døde oppgis til 369.

Kilder

krigsseilerregisteret.no
Uboat.net om Sigfried Strelow og Hans-Jürgen Zetsche Wikipedia om konvoi ON 154, ubåt U-591, ubåt U-435

ROGER ALBRIGTSEN
avisa@sagat.no

Dampskipet Norse King gikk i konvoi fra Liverpool mot statene med kull. FOTO ARNE GUNDERSEN VIA KRIGSSEILERREGISTERET